

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főszerkesztő: Dr. Rajk Aladár orsz. képvis.	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1.50. Egyes szám ára 12 fillér.
---	---	--	--	--

A nemzet ellenségei.

A Fehérvári kormány minisztereiről a képviselőház igazságügyi bizottsága Kossuth, Apponyi és Polónyi jelenlétében azon határozatot hozta, hogy ők a nemzet ellenségei, a király gonosz tanácsadói, a királyi hatalom árulói, a haza hűtlen fiai, kiket megbélyegez, mivel szentségtelenül a nemzet ellen törtek. Azt fogják továbbá a képviselőháznak ajánlani, hogy a határozat falragaszok útján az egész országban kihirdetessék intő például, hogy hasonló merényletre ne vetemedhessenek.

Nem tudjuk, vajjon ezen határozatot a képviselőház teljességében, változtatás nélkül elfogadja-e vagy sem. Akár módosít rajta valamit a képviselőház, akár nem, a lényegen sokat nem változtat. Nem változtat bizony azon s pedig azon indokból, mivel a határozat indokolása szerint a Fehérvári kormány a következő törvény- és alkotmányértékeket követte el

A Fehérvári kormány parlamenti többség nélkül, sőt ennek ellenére kor-

mányozott, de még megkoronázta ezen törvénytelenességét azzal, hogy a képviselőház bizalmatlansági szavazatával szemben is megmaradt a kormányon.

Megsértették az alkotmányt azáltal, hogy egyenesen a törvény rendelkezése ellenére elnapoltatták az országgyűlést. A törvény világos rendelkezése ellenére költségvetés és indemnity nélkül kormányoztak.

A véderő törvény kijátszásával visszatartották a katonákat a kaszárnyákban és nem engedték haza.

Ráparancsoltak és kényszerítették a törvényhatósági tisztviselőket, hogy az adókat szolgáltatassák be az állampénztárnak a törvényhatóságok határozatai ellenére.

A törvényhatósági joggal fölruházott városokba és néhány megyébe királyi biztosokat küldött a nemzeti ellentállás letörésére.

Szükségrendeleteket bocsájtott ki és így léptette életbe a külállamokkal a kereskedelmi szerződéseket a parlament hozzájárulása nélkül. Ausztria részére képviselőházi felhatalmazás nélkül saját

szakállukra folyósították a közös kiadások quotáját, annélkül, hogy ezen quóta meg lett volna állapítva.

A gyülekezési és sajtószabadságot lábbal tiporták és az előleges cenzurát hozták be.

Végül költségvetésen kívüli állapotban feloszlatták az országgyűlést.

Ezek a bűnlajstromai nagyjából a darabont kormányznak és ezért hozta határozatát az igazságügyi bizottság

Már most tegyük fel, hogy a képviselőház módosítaná valamiképpen ezen határozatot, miért történnék ez meg? Talán azért, mivel a darabontokat kimélni akarná a ház? Vagy azért, hogy kevésbbé ludasoknak találná? Nem, nem azért, hanem talán azért, hogy öreg uralkodónk érzékenységét kiméljék, hogy azon embereket, kiknek ő méltóságot, rangot, vagy fizetést adott, még ezek életében meg ne becstelenítsék.

Ezen felfogáshoz lehet pro és contra érveket felhozni, helyeselni vagy ellemezni. Akár milyen véleményben is legyen valaki, akár változtasson a képviselőház az igazságügyi bizottság hatá-

TÁRCA.

Titkok.

Olykor a nyugalmas, néma tenger
Nagyhirtelen csak háborogni kezd,
S el-eltünődik rajta, aki látja:
Mi okozta ezt?

Vagy csendes éjjel, mikor szél se lendül,
Csak minden ág reszketve megzörög,
Mikéntha egy rossz álom lejtne végig
A lombok között.

A szived is megindul néha-néha
S nyugalmit veszve zúg és háborog,
Vész és vihar zavarja fel a csendet,
Bár rá nincs okod.

S beforrt seb csak felvérzik újra,
Szemeidet csak könnyek ellepik . . .
De meg nem érted, mi idézte vissza
Keserveid? . . .

Lúcia.

Egy ifjú ember álma.

A „Bajai Független Újság“ eredeti tárcája.

»Múzsáknak hajléka, Thália fölszentelt palotája, köszöntelek szívem egész melegével!«
Igy üdvözöltem szép kőszínházunkat az új évad elején.

Remeknek ígérkező est előtt álltam. Hetek óta folyton erről az előadásról szolt a színházi tudósító, előre is dicsőimuszokat zengedezve a darabról épűgy, mint a szereplőkről. Elképzelhető tehát a nyugtalanság, mellyel az esti órák beköszöntését vártam. Már kora dél előtt siettem jegyemet s helyemet biztosítani, azután pedig az egész napot nyugtalan várakozásban töltöttem. Végre elütötte a hetet s útnak indulhattam.

Sötétben nem kellett bolyonganom, hiszen — hála kitűnő villanyvilágításunknak — minden utca világossága nappali volt. A hatalmas ívlámpák messze terjesztették ragyogó fényüket. Én meg büszkén, rendithetetlenül törtetem előre, mintha csak nekem szólna e világítás. Az aszfaltot sétálóknak ezrei lepték el; vidáman járt-kelt a tömeg, élvezve az őszi estnek üde, friss levegőjét. Különösen a korzó volt népes. Csak nagynehezen vergődtem át az emberáradaton, míg végre célomhoz értem. De találtam szórakozást. Korán jöttem.

Hogy nem unatkozzam, gyönyörködtem városunk legszebb és legmonumentálisabb épületében, a bajai kőszínházban.

Elöttem a színház hatalmas palotája messze emelkedik ki a körülötte épült házak közül, hirdelve városunk nagyságát, gazdagságát. Te-tején hatalmas lángbetűkből kirakva e két szó: »Városi színház.« Maga az épület a legujabb kor építészetének diadalát jelenti. Villanyos körték százainak fényében ragyog rajta a város cimere és az óra . . . Az óra! . . . Mintha tompa ütésével a jelenre, multa és jövőre figyelmeztetne . . . A multa! Volt idő, melyben állandó, kőszínház, az évi két szezon még mint a messze jövő ábrándképe lebegett a polgárok szemei előtt; — volt idő, melyben egy vendéglő nagytermében, kezdetleges szinpadon, a technika vívmányainak minden háborgatása nélkül, száz-százötven főnyi közönség jelenlétében folytak le az előadások. Tervezték színházat akkor is, kőből, fából, vasból egyaránt, nem is egyet, henem hatot is egyszerre, de hiányzott a mindenek ütőere — a pénz.

De mindez megváltozott. Megváltozott pedig azon egyszerű oknál fogva, mert van pénz. Van vasuti hidunk a Dunán s így van idegenforgalmunk, pénzünk, van tehát villanyvilágításunk, aszfaltunk, színházunk is.

rozatán, azért mégis tényként megmarad az, hogy a darabont kormány tagjai: a nemzet ellenségei, a király gonosz tanácsosai, a királyi hatalom árulói, a haza hűtlen fiai voltak, kik szentségtelenül saját nemzetük ellen törtek.

A Bajai Kereskedő Ifjak Egyletének ünnepe.

Családias jellegű, szép ünnepet ült e hó 18-án, vasárnap a *Bajai Kereskedő Ifjak Egyesülete*. Ezen a napon ünnepelte ugyanis fennállásának negyedszázados évfordulóját és ugyanezen a napon avatta fel a mostanában elkészült remek székházát. Délelőtt 11 órára igen nagy közönség gyűlt egybe az egyesület nagyszobájában, hogy a diszközgyűlésen részt vegyen. Az ünnepély a *Hymnus* elénekével vette kezdetét, melyet az egyesület tagjaiból rögtönzött dalárda adott elő. Ezután a diszközgyűlésen elnöklő Reich Vilmos, az Egyesületnek számos éven át volt ügybuzgó elnöke a következő megnyitó beszédet mondotta:

Tisztelt diszközgyűlés!

A választmány megtisztelő bizalmából nekem jutott osztályrészül az a szerencse, hogy Önöket a mai, az egyesület életében fontos szerepet játszó napon, szívélyesen üdvözöljem.

Engedjék meg, hogy ez alkalmat felhasználva rövid visszapillantást vessek az elmúlt időkre.

Midőn egy negyed évszázad előtt, néhány lelkes ifjú Scheibner Gyula főkapitány úr vezetése mellett elhatározta, hogy megalapítja a kereskedő ifjak egyletét, a közönség szálnalmas mosollyal fogadta eszméjüket, mert nem akarta megérteni, mi legyen az új egyesülés célja és elháríthatatlannak tetsző akadályokat gördített ut-

jukba, melyeket csak nagy nehézséggel tudunk csak leküzdeni.

A közönség nemtörődősége azonban nem volt az egyedüli akadály, sokkal fájóbban érintette a mozgalom vezetőit, a kereskedői körök azon mulasztása, hogy nem tudtak az eszme iránt felmelegedni.

Nem egyszer villant meg az alapítók agyában az a gondolat, hogy látva a nehézségeket, lemondanak tervükről; de ha újra megfontolták a tervet, arra a meggyőződésre jutottak, hogy kötelességet teljesítenek, ha igyekezetükben nem lankadnak, hanem megalapítják az egyletet, mely hivatva lesz, a kereskedői összetartást fejleszteni s lehetővé teszi, hogy az egyesület tagjai ne kényszerítesenek máshol keresni szórakozást, hanem találják meg azt saját otthonukban. Célul tűzték ki maguk elé a kereskedői alkalmazottak önművelődését, a kereskedők erkölcsi tekintélyének emelését.

Hogy mennyire sikerült az egyesületnek ezt az évek során át elérni, annak megbíráására nem érzem magam hivatottnak, mert csekély részben én is hozzájárultam. A ház, melynek felavatására ma ily szép számban megjelenni szívesek voltak, bizonyítja mit lehet egyesült erővel elérni. Engedje a világ Ura, hogy a mag, melyet 25 év előtt elhintettünk, melyből sudár fa nőtt ki, terebélyes fává fejlődjék, melynek árnyában pihenjék ki napi fáradaimukat és ápolják az összetartozási eszmét.

Ezen őszinte kívánsággal nyitom meg a diszközgyűlést.

A zajos tapsokkal fogadott beszéd után Schön Ödön tartotta meg ünnepi szónoklatát a következőket mondván:

Tisztelt Közgyűlés!

Mélyen tisztelt vendégek!

A Bajai Kereskedő Ifjak Egylete kétszeres örömmel üli a mai napon, ma ünnepi negyedszázados fennállását és ma avatja

Igy elmélkedtem magamban a multról. Egyszerre élénkülni kezd a színház környéke. Megnyílik a nagy tölgyfakapu, rajta zúgva hömpölyög át a nagy emberáradat, mint a vészes tengerhullám. Gummirádlisok érkeznek gyors egymásutánban. A páholyok bérlői fényes estélyi öltözetben szállnak ki belőlük. Közben egy-egy diszes egyenruha villan meg. A tömeg mind nagyobb és nagyobb lesz, s csakhamar kellemes valósággá válik a minden igazgatók örökös álma: »minden jegy elkelt« . . . Én is elindulok.

Belépek a színházba. Kapujában arany süjtásos diszruhában magas, hosszúszakállas portás áll. Méltó öre a hatalmas épületkolosszusnak. Mellette elhaladva érzem, hogy egy más világ küszöbét lépem át, hogy le kell magamról ráznom a szürke hétköznapi pórárt. Belülről lágy zene hallik, a nyitány zenéje Sietve vetem le felöltőmet s látócsövet váltva, helyemre igyekszem. Körültekintek. Baján vagyok-e vagy sem? Vagy lehetséges, hogy egy-két évtized alatt ennyire fejlődjék egy város? . . . A vasfüggöny már felemelkedett. Gyönyörű vászongyönyön takarja el a festett világot. A nézőtér zsufolva. A páholyok zöld drapériájukkal viruló rózsabokroként tűnnek fel előttem, belőlük üde rózsák mosolyognak felém: városunk bájos hölgyei . . .

A függöny ketté válik. Gyönyörű diszletek látszanak. Pompás harmóniában zeng a dal, énekel a kar . . .

Mit mondjak magáról az előadásról? Kít dicsérjek jobban? A primadonnát-e vagy a

kart? A karmestert-e vagy pompásan működő harminc zenészt? A naivat, vagy a komikát? A szereplő direktort-e, vagy a tenoristát a komikusokkal szemben?

Nem! Egyeseket kiemelni nem lehet, oly mintaszerű volt az előadás. Ha feltámadnának őseink, kik még a boldog emlékü Bárányban élvezték a színműirodalom alkotásait, azt hiszem, nem ismernék fel társulatunkban az ő társulataik utódját, publikumukban pedig a saját maguk ivadékát. A társulat a pestiekkal vetélkedik, közönségünk pedig — óh csodák csodája — megtölti a színházat.

Mint valami káprázatos tünemény folyt le szemem előtt a cselekmény, szédületes gyorsasággal. S mikor a finálé is elhangzott, s az egész közönség hazafelé indult, én is távoztam. Felejthetetlen emlékekkel hagytam el a színházat, egy ideálisan átélvezett estének kellemes emlékeivel. Nyugodni tértem. Fülemben még ott zengett a lágy dallam, lelki szemimmel láttam még a színpad nyüzsgő alakjait; így lepott meg a lelket vidámitó, édes álmom

Ifjú képzelettemmel ilyenek álmodtam meg a bajai állandó színházat s a benne lefolyó mintaszerű előadást. Szívemben van még annyi hit, hogy bizom álmodom megvalósulásában. De ki tudja valóra, mikor válik. Ki tudja, hogy az első előadást nem mint öreg, törődött aggastyán nézem-e végig, ha ugyan egyáltalán megérem.

Adalbertó.

fel új egyleti házát. Ami még rövid pár év előtt olybá tűnt fel, mint a messze jövő távol zenéje, ma szerencsés körülmények között megvalósítva áll. Kié az érdem, kit illet az elismerés, kik áldoztak a köznek éjt és nappalt, ma megemlítve ne legyen, mindannyian csinálták, sokan fáradoztak, az elismerés magában a tettben vagy. Az egyes ember gyenge és tehetetlen, az összmunka mindenre képes.

Huszonöt év! Egy rövid emberöltő s a gyermek férfivá s ez aggá lehet. Hosszú idő az egyes életében, elenyésző csekély, ha a közről van szó. S mégis mennyi viszontagság, mily sok megpróbáltatáson kellett átmenni, míg e fordulópontot jelző naphoz ért. Lapozván az egyesület évkönyveit, mily sok ismerős s ma már ismeretlen név tűnik szemünkbe. Emberek jöttek, emberek mentek, hibákkal s erényekkel teli. Az ismerőst az ismeretlen váltja fel, a rosszat a jó, s mindegyik keze nyomot hagy. Szinte csodálatos olvasni, mily megfeszített erővel dolgoztak néhányan s mégis mily kevés eredménnyel, míg kifáradtak a sysiphusi munkában s másoknak adták át a tért, kik az előkészített talajon játszva oldották meg a feladatot.

Küzdve a deficittel, embertársaik nemtörődőséggel, két évtizeden át lankadatlan munkát végeztek az elődök, szilárdra téve az alapot. Az utánuk jövőnek könnyű terük volt. Erős alapra bizton építettek, de az elismerés nem őket illeti, hanem azokat, kik az alapot alkották.

Uraim! Az élet küzdelmei között a férfinak ki helyét szilárdul akarja megállani, vajmi kevés ideje jut arra, hogy a közjóért tegyen valamit és a reálisabb gondok pillanatában, mindig csodálkoztam, hogy minden körülmények között, mindig akadt önfeláldozó emberek, kik a saját gondjukat félretéve, fáradságot nem ismerve, éjt és napot egybevonva dolgoztak, csupán azért, hogy a közjónak alkossanak s maguk elfeledve legyenek.

Sok ily ember dolgozott ez épületen, sokan, hogy ez egyesületet megszilárdítsák s fenmaradását biztosítsák, jutalmukat biztonnyal megtalálják abban, hogy munkájuk nem volt hiábavaló.

Tisztelt Közgyűlés! Többször hallottam azt, természetesen oly egyénektől, kik az itteni belső életet nem ismerik, hogy a Bajai Kereskedő Ifjak Egylete csupán a kereskedelmi alkalmazottak kaszinója, hol kártyáznak, billiárdoznak, társalognak, de semmi hasznosat nem művelnek. Ha így volna is, ha csupán ez volna ezen egyesület célja, akkor is megérdemelné, hogy fentartassék s keretei fejlesztessenek, mert elvonja az alkalmazottat a kávéházba a kocsmába járástól s művelt társalgás kereteibe szorítja. De nincsen így. Ez egyesület nemcsak kaszinója tagjainak, de erőssége és támaszai is nekik. Az egyes ember a legtöbb esetben gyenge s tehetetlen, de ha a tömeg fog kezét, ha igazságos ügyet akar, legtöbbször keresztül is viszi. Így javított ez egyesület is tagjai sorsán, midőn oly módon szabályozta az üzleti zárórakat, hogy az alkalmazottnak is legyen kis szabad ideje. Tartottunk tanítókurzusokat, hol a könyvvitelt s a váltójogot magyaráztuk s tartunk ismeretterjesztő felolvasásokat, melyeken tagjaink tudásukat bővíthetik.

De nem csak saját tagjaiért tesz ez egyesület valamit, tesz e város közönségeért is, midőn megismerteti vele az évenként ren-

dezett művészestélyeken a fővárosi művészek teljes gárdáját.

És így igazán feljogosítva érzem magamat arra a kijelentésre, hogy a Kereskedő Ifjak Egylete talán az első helyen áll azon egyletek között, melyek tagjaikért, városukért tesznek valamit.

S midőn ma e teremben összegyűltünk ezen diszközgyűlésre s végigtekintek ez egyszerű, de a mi igényeinknek tökéletesen megfelelő egyleti házon, büszkeség tölti el szívemet azon gondolatra, hogy nekem adatott a szerencse ez épületet tető alá hoznom, saját erőnkől, bárki támogatása nélkül s büszke vagyok, hogy átadhatom e házat rendeltetésének, hogy felavathatom arra a célra, hogy szolgálja a jót, a nemest s töltsse be méltó hivatását hosszú nemzedékeken át.

Az éljenzés lecsillapulása után *Len-gyel* Manó az egyesületnek volt agilis titkára emelkedett szólásra, lelkes szavakban méltatva *Reich* Vilmosnak a volt és *Schön* Ödönnek a jelenlegi elnöknek az egyesület felvirágoztatása körüli érdemeit és indítványozta, hogy úgy *Reich* megnyitó beszéde, mint *Schön* ünnepi beszéde szószerint iktattassék jegyzőkönyvbe. A közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadta. Ezután a dalárda elénekelt a *Szózatol* s ezzel az ünnepély délelőtti része véget ért.

Egy órakor száz teritékü *bankell* volt a Nemzeti Szálló nagytermében, amelyen csaknem teljes számban vettek részt társadalmi életünk amaz előkelőségei, akik az egyesület felvirágoztatásában, legtöbbnyire előjárói tisztet töltve be, hervadhatlan érdemeket szereztek. Ezek élén láttuk *Scheibner* Gyulát az egyesület első elnökét, továbbá: dr. *Lemberger* Ármint, *Somogyi* Emilt, *Reich* Vilmost, kik szintén elnökei voltak az egyesületnek, továbbá *Rajk* Aladár orsz. képviselőt, a volt alelnököt és számos más előkelőséget.

Az első ünnepi felköszöntőt *Wagner* Antal alelnök, lapunk segédszerkesztője tartotta, ezeket mondva:

Igen tisztelt Uraim!

Ha a mindennapi élet evolúciót figyelemmel kísérjük, azt a tapasztalást szerezhetjük, hogy bizonyos lázas izgatottság szemlélhető minden vonalon. Lázas izgatottság, forrongás, épúgy szociális intézményeinken, mint gazdasági életünkben, annak különösen ipari és kereskedelmi ágában. Örvendetesnek mondhatjuk, hogy ilyen megfigyelés tehető, mert mintha új idők éltető, üde lehelletét éreznők arcunkon s mert mintha e forrongás gőzéből lassan-lassan a magyar nemzeti génusz látszanék bontogatni szárnyait.

Hogyan? — mondhatnák sokan, kereskedelem és nemzeti szellem? Hisz a kereskedelemnek kozmopolitikusnak kell lennie! Hát, — igen tisztelt Uraim, én ezt a sokak által vallott felfogást egyszerűen tagadom. Rajongó hazaszeretetem azt mondatja vélem, hogy az igaz magyar előtt a kozmopolitizmus fogalma csak fikció, mert annak még az Istenből sem kell a másé, mert a magyar ember még az imáját is a magyarok Istenéhez küldi.

Amíg ifjú ember voltam, álmodozó voltam, mint minden gyerek-ember. Söhajtozva gondoltam a Hunyadiak dicső korszakára, Rákóczy dicső harcaira, hogy miért nem élhettem én ezen héroszok korában, hogy hazámnak legalább egy perszemnyi szolgálatot én is tehettem volna. A korról ez a véle-

ményem is megváltozott, megváltozott különösen akkor, amikor kereskedő ifjúvá, majd férfiúvá lettem, mert szívemben az a tudat ébredt lángra, hogy nekünk kereskedőknek nagyon is fontos missiót szánt a sors hazánk iránt való kötelességeink teljesítésében. Kard, puska és szurony helyett a hossz- és súlymérték a fegyverünk, hogy ezekkel magyar árút mérve, verjük vissza a bennünket minden oldalról támadó ellenséget. Óh, mennyire szeretném én ezen a fegyveren rajtlátni a nemzeti cimert, vagy a tulipánt, hogy egy pillanatra se fejletsük el, hogy mivel tartozunk mi kereskedők a mi édes magyar hazánknak.

Mint a bajai Magyar Védő Egyesület ellenőrző bizottságának tagja, hivatalomból kifolyólag a nyáron megfordultam Baja város igen sok előkelő üzletében, hogy meggyőződést szerezzek aziránt, hogy kereskedőink ama vállalt kötelezettségüknek, hogy a lehetőségig magyar árut fognak propagálni — megfelelnek-e? Örömmel konstataáltam, igen tisztelt Uraim, hogy kereskedőink legtöbbje megteszi hazafias érzésétől diktált kötelességét. Hazafias kereskedőket, hazafias kereskedő-ifjakat találtunk, mondhatom kivétel nélkül, mindenütt. Kinek tudjuk ezt be érdemül? Betudhatjuk igen nagy részben, tisztelt Uraim, a Bajai Kereskedő Ifjak Egyletének, mely immáron egy egész légióját nevelte a hazafias kereskedőknek. Ehez a ponthoz jutva, lehetetlen meg nem emlékezni azokról a derék férfiakról, akik ezt a nagy érdemekre visszatekintő egyesületet »sok charibdis közt, sok ezer veszélyen« biztos révpartra jutni segítették. Azokra a férfiakra gondolok, igen tisztelt Uraim, akik jubiláló egyesületünket megalapították, azt, előjárói tisztet töltve be, anyagilag és erkölcsileg támogatták. De nem fogom dicsérni őket, nem, azért sem, mert közülök igen sokan ülnek sorainkban, de még azért sem, mert a kötelesség teljesítéseért dicséret nem jár. Konstataálom csupán, hogy ők megtették úgy a haza, mint a mi szűkebb hazánk iránt tartozó szent kötelességüket. Poharamat ezen férfiak egészségére emelem.

Wagner Antal felköszöntője után a tósztok egész áradata indult meg. Nyomban utána *Scheibner* Gyula, majd dr. *Kelemen* József alelnök szólaltak fel, *Schön* Ödön jelenlegi elnökre, illetőleg az egyesület felvirágoztatására emelve poharukat; hasonló szellemben szólalt fel *Erdélyi* Gyula is. Dr. *Monostori* Gyula, az egyesület titkára *Somogyi* Emilt, mint a Magyar Védő Egyesület elnökét és *Czérnay* Imrét, mint az Ipartestület elnökét, valamint Baja város közönségét köszöntötte fel. Felköszöntőket mondtak még *Reich* Vilmos, *Somogyi* Emil, *Schön* Ödön, dr. *Rajk* Aladár (a jelenlegi vezetőket éltetve), továbbá *Klein* Emil, *Czérnay* Imre és végül dr. *Lemberger* Ármint.

A sikerült lakoma fél négy felé ért véget.

HIREK.

A Bajai I. Nőegylet farsangi mulatsága.

Nagy eseményekről mondják, hogy előrevetik árnyékukat. Az I. Nőegylet bálja a farsang első mulatsága lévén, ugylátszik szintén eseményszámba fog menni, mert árnyékát előveti az u. n. »Kis farsang«-ra. Még a Katalinbálok sem zajlottak le, advent sem köszöntött be, karácsony is messze van még, de az el-

nökség s a választmány máris kénytelen tervezni, rendezni, előkészíteni mindent, hogy rendez évi mulatságának sikerét biztosítsa. A sikernek egyik eszköze lesz majd a *képviselőválasztás*, melynél *aktív* választójoga mindenkinek lesz, még pedig 10 fillér adócenzus alapján, mert annyiba fog kerülni egy-egy szavazó-lap; *passzív* választójoguk lesz a megjelent leányoknak, kik közül aki a legtöbb szavazatot nyeri, megkapja a mandátumot és programbeszédet mond. Etetés-itatás meg van engedve. A nőegylet rendkívüli közgyűlésén megjelent leányok elfogadták e tervet s mint halljuk, máris propagandát csinálnak neki. A mulatság 1907. jan. 12-én lesz a Nemzeti Szállóban.

Eljegyzés. Ifj. *Schwarz* József, földink, egyik előkelő budapesti szállító-üzlet tulajdonosa, jegyet váltott *Ujlaki* Piroska úrhölgygel Debrecenben.

Krizantémum-kiállítás. A m. kir. állami kertmunkás-iskola agilis és műértő igazgatója, *Hegedüs* József a Sanatorium-egyesület javára f. hó 18-án a Nemzeti Szálló kistermében krizantémum-kiállítást rendezett. A terem igen izléesen volt diszitve délszaki növényekkel, melyek közé voltak elhelyezve a szebbnél-szebb virágok. Valóban gyönyörű példányokat láttunk együtt; volt kb. 16 fajta, melyeknek színe, nagysága, szírom-alakulása a legváltozatosabb képet nyújtotta. Igen szépek voltak a kiállított primulák is.

Eljegyzés. *Vujkovits* Gyula, városi tisztviselő eljegyezte *Jávor* Ilona úrnőt, néhai Gaál Mihály özvegyét, Budapesten.

A Nemzeti Szalon kiállítása Baján.

Határozottan üdvös és életrevaló eszmét valószínűleg meg a Nemzeti Szalon, midőn a művészetek, nevezetesen a festészet iránti érdeklődésnek mennél szélesebb körben való terjesztése céljából egyes vidéki városokban képkiallítást rendez. Baja városának folyó évi december hó 16—26-ig tartó időközben lesz alkalma élvezni a Szalon tárlatát, melyre mind Budapesten, mind itt helyt serényen folynak az előkészületek. Budapestről itt járt *Déry* Béla festőművész, a Szalon titkára, a Szalon nevében megbizta *Éber* Sándor tanítóképző-int. rajztanárt az előmunkálatok végzésével; egyben jelentette, hogy száz művész kb. kétszázötven képet jelentett be a tárlatra, melynek helyiségeül a tanítóképző-intézet zene-, és rajzterme fog szolgálni. Baján pedig egy százas hölgybizottság alakult, melynek elnöke dr. *Hegedüs* Aladárné, alelnöke dr. *Koller* Imréné, titkára *Éber* Sándor, jegyzője *Magyarász* Ferencz. E bizottság feladata a kiállítás előkészítése s az érdeklődés terjesztése. A megnyitás napján hangversennyel egybekötött táncmulatság lesz, melynek műsorát később fogják megállapítani. A táncvigalom rendezésére a megjelent hölgyek közül — *Müller* Józsefné és *Szász* Ottóné úrnók elnöklete alatt — egy bizottság alakult a következő leányokból: *Alföldy* Ilonka, *Báldy* Ilonka, *Boróczy* Giza, *Ertl* Paula, *Hegedüs* Jolán, *Kollár* Ilonka, *Mihályffy* Ilona, *Peske* Irma, *Schlesinger* Ilonka, *Vojnits* Mariska, *Weidinger* Irén. E bizottság szívesen fölveszi tagjai sorába azokat a hölgyeket, kik — bár a százas bizottság ülésén nem voltak is jelen, ebbeli szándékukat a leánybizottság elnökségével tudatják.

Nyilvános köszönet. Felkértek bennünket a következő sorok közlésére: *Hegedüs* József tanár úr a bajai állami kertmunkás iskola vezetője már ismételtén, így a múlt hóban rendezett jótékonycélú zini diszeladás alkalmával is lekötözött szíveséggel és előzékeny-

séggel támogatta Egyesületünk érdekeit, legutóbb pedig önként felajánlotta a vezetése alatt álló telepen termelt Crysanthém virágból f. hó 18-án Egyesületünk javára egy kiállítás rendezését, mely az Ő szakszerű vezetése mellett személyzete ugy tanítványai szorgos közreműködésével oly szépen sikerült, hogy bizonyára élvezetet nyújtott mindazoknak, a kik azt megtekintették, Egyesületünknek pedig 91 koronát jövedelmezett és így csak kötelességet teljesítünk, midőn neki ezen emberbaráti nemes cselekedeteiért őszinte hálás köszönetünket nyilvánítjuk.

A József kir. Herczeg Szanatorium Egyesület bajai bizottsága nevében

Baja, 1906. november hó 22.

Dr. Koller Imréné elnök. Szász János titkár.

Felolvasás a Kereskedő Ifjak Egyletében. Említettük már a lapunk multkori számában, hogy a Kereskedő Ifjak Egylete minden hét csütörtökén este felolvasást rendez, hogy tagjainak nemesebb szórakozást nyújtson. E héten Goldreich József a gyapotról tartott felolvasást, vázolván annak történetét különösen annak hihetetlen térhódítását a gyapotmag elválasztó készülék feltalálása óta. A felolvasásból megtudtuk, hogy a gyapottermelés hazája Amerika s hogy Anglia egymaga több gyapotot dolgozik fel mint az egész világ többi állama együttvéve. A felolvasó ismertette még a gyapot-szövés módját, valamint a szövetek különféle válfajait, amelyek gyapotból készülnek. Az érdekes felolvasást a nagy számban egybegyűlt tagok zajosan megtapsolták.

A Magyar Védőegyesület és az Ipartestület együttes karácsonyi vásárja. A bajai Magyar Védőegyesület és az Ipartestület e hó 20-án szűkebb körű együttes értekezletet tartott, melyen úgy kereskedők, mint iparosok szép számmal vettek részt. Az együttes értekezlet megtartását a két egyesület elnöksége azért tartotta szükségesnek, hogy megbeszéljék, vajjon nem volna-e jó a karácsonyi ünnepeket megelőzően helyben készült iparcikkekkel és magyar gyártású árúkból karácsonyi vásárt rendezni? Az értekezleten csaknem egyhangulag határozatba ment, hogy a vásárt megfogják tartani s hogy erről a közönséget hírlapok és plakátok útján fogják értesíteni. A nyolc napra tervezett vásár ünnepélyes megnyitása december 9-én, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz. A kiállítók térdiját nem fizetnek, épúgy annak megtekintése is díjtalan. A vásárt, melynek sikerén Somogyi Emil a Magyar Védő Egyesület és Czérnay Imre a bajai Ipartestület elnöke buzgólkodnak az Ipartestület nagytermében fogják megtartani.

Az udvariasság áldozata. Folyó hó 17-én este Magyar András korcsmájában Sásliits Mláden, Váity Márton és még néhányan kártyajátékon összevesztek s civakodás közben Nyilasy József kerékpárjára estek. Nyilasy arra bátorkodott figyelmeztetni a verekedőket, hogy a verekedés sokkal élvezetesebb péld. a szoba közepén, mint az ő gépjén s épen helyet akart csinálni nekik, hogy könnyebben mozoghassanak, amikor Saslits Mláden Nyilasy udvariasságát félreértve őt hasba szúrta.

Apró hírek. Kucsera István Erzsébetkirályné utcai korcsmájában f. hó 18-án Bosnyák Mihály és Gyurákovits Mátyás Kulisits Istvánt megverték és fejét késsel több helyen megszurkálták.

Novák Péter f. hó 18-án este a Szegedi-uton Szlama Sándort minden szóváltás nélkül megtámadta és zsebkésével karját, oldalát és a jobbkez mutató ujját megszurta.

A hazai beszerzési források. Az Országos Iparpártoló Szövetség a magyar közönség régen hangoztatott óhajának tesz eleget, amikor kiadja a hazai beszerzési forrásokat. Ez a füzet, mely nélkülözhetetlen segédeszköz lesz az iparpártolás iránt érdeklődő vásárló közönségnek, tartalmazza a fűszerkereskedésben, férfi- és női-divatárkereskedésben, papirkereskedésben és vaskereskedésben kapható összes iparcikkek hazai termelőinek névsorát, olyan átnézetes összeállításban, hogy a laikus közönség egy szempillantás alatt megkaphatja a szükséges utbaigazításokat. Az Országos Iparpártoló Szövetség titkársága (Budapest, VI., Király-utca 34.) fölkéri Magyarországot előkelő könyvkereskedőt, sziveskedjenek bejelenteni, hogy a november hó folyamán megjelenő füzetből hány példányt óhajtanak eladásra. A tartalmas füzet ára 40 fillér.

Zomborban megalakult a Zombori Műkedvelő Fényképészek Egyesülete. Az alapszabályokat felterjesztették a belügyminiszterhez jóváhagyás végett. Amíg az alapszabályok jóváhagyva visszaérkeznek, ideiglenesen megalakították a tisztikart. Elnök: dr. Lallosevits János, titkár: Krump Vilmos, pénztáros: Vujevich Alajos. Választmányi tagok: Alföldi Flóra, Baumann Nándor, Bikár Lyubomir, Fernbach Károlyné, Schwerer Sándor, Szántó Károly. Az egyesület még e hóban megkezdte működését.

Öngyilkos fogházőr. A mohácsi járábírósnak szomorú szenzációja van. Egyik börtönőre, Majsay József, pénteken reggel a járásbírósnak fogház őrszobájában agyonlőtte magát. Az öngyilkos ember tettére ugylátszik hirtelenül határozta el magát, mert magaviseletéből nem lehetett szándékára következtetni. Az eset a reggeli órákban történt. Szemtanuja egyáltalán nem volt és már csak a hullára bukkant Petre János fogházőr.

Áruló bajusz. A panesovai kir. törvényszéknél előzetes letartóztatásban van egy zsebtolvaj, aki Drobina Lajosnak mondotta magát. Az ottani ügyészség a szabadkai rendőrségnél Drobina előéletéről kérdezősködött és beküldte személyleírását és fényképét. Ezek alapján Drobina felismerték Kolompár Antal többszörösen büntetett bajai zsebtolvajt, ki az elfogatása előtt feltűnő veres bajuszát és haját barnára festette, de a börtönben a festék lekopott, ami különösen gyanussá tette.

Csendőrség Zomborban. Zombor város törvényhatósági bizottsága a mult évben elhatározta, hogy a városnak bel- és külterületén csendőrségi szolgálat életbeléptetését kéri. A folyó évben ezen véghatározatát akként módosította, hogy a csendőrségnek csak a külterületre való felállítására kért engedélyt. A belügyminiszteri jóváhagyás a napokban érkezett le a város tanácsához, így nemsokára négy csendőr fog felállítani és pedig a Zsárkovác-, Sáponya-, Nenadits és Bilics-Obzir-szállásokon.

Óbecsei Hírlap címén Óbecsén e hó 11-én új hetilap indult meg, melynek programja: a magyar nemzeti állam kiépítését, megvalósítását társadalmi uton szolgáltni.

Hálátlan vendég. A jámbor, becsületes tót emberre fogják rá, hogy egy csepp érzeke sincs a hires magyar vendégszeretet kellő méltánylása iránt. Sőt a vendégszerető házigazdát, miután fölfalja kolbászát, hurkáját, sonkáját, megissza borát és végighever puha ágyán, utoljára nyakon ragadja és kihajítja a saját házából. Ennek a közmondásnak az igazságára ezuttal Szabadkán nem tót, hanem egy cseh ember nyújtott alapot. A külömbség

az, hogy a példabeszéd csak humoros ráfogás, emez pedig komoly valóság. — Egy ismert szabadkai vendégszerető házigazdához állított be f. hó 20-án egy ismeretlen ember. Elmondta, hogy Fiala Ferencnek hívják, Csehországból jött, a helybeli máv. műhelybe lett áthelyezve. Nincs senki ismerőse, tehát mint földijéhez jött, könyörüljön rajta, adjon neki ideiglenesen szállást. A házigazda és neje a vendéget a legszivesebben fogadták. Ellátták minden jóval. Azonban egy volt a bökkenő. A »Szobaleány« előadására már jegyet váltottak. Némi zavarral mentegődztek tehát, hogy nem-e venné rossz néven a kedves vendég ur, ha ők most már elmenének színházba, vagy pedig talán visszaküldik a jegyeket. Oh világért sem — szabadkozott a hálás cseh, — csak menjenek. A házaspár el is ment a színházba, mulatott jó nagyokat Nagy Imrén, Nellin és a kikapós ügyvéden, mikor azonban hazatértek, ugyancsak leesett az álluk. A derék cseh azalatt feltörte a háziasszony fiokját, kilopott belőle 32 koronát és eltűnt. A rendőrség most keresi a hálátlan csehet, a rendőri krónikába pedig bejegyzendő egy új példabeszéd: »Adj a csehnek szállást, ellopja a házad!«

A dinamit. Ismét súlyos baleset okozója lett a dinamit, — írja a »Mohács.« Blau Rezső vállalkozó kisköszegi kőbányájában e hó 7-én dinamittal robbantották szét a nagy kőtömböket s az egyik ilyen robbantásnál a szerte hulló nehéz kövek Kollár Mihály állandó kőbányai munkást, ki könnyelműségéből nem rejtette volt el magát kellőképen — oly súlyosan összetörték, hogy most a mohácsi »László«-közkórházban ápolják. A szerencsétlennek bal alsó karesontját teljesen eltörte az odacsapódó kőszikladarab s ezenkívül belső zuzódásokat is szenvedett. Állapota aggasztó.

Szerencsétlenség egy raktár összeomlásánál. Bajmokon Braun Izsó zentai gabonakereskedő, bajmoki 2 emeletes maktárépülete, melyben 10'000 mm. gabona volt elraktározva, beszakadt, magával rántva a második emeleti raktárt s az épület egész tetőzetét. A kártól eltekintve emberélet is esett áldozatul, egy jó módu pacséri földesgazda, kit a beomlás következtében alázuduló gabona szó szoros értelmében eltemetett 5 órai kemény lapátolás után sikerült őt napvilágra hozni. — de már csak holtan. A többiek, kik a maktárban voltak, szerencsésen megmenekültek. Szabadkáról 6 mentő s főparancsnokuk, Almásról Szutrély Lipót főszolgabíró siettek a vész színhelyére.

A póttartalékosok kártalanítása. A kormány tudvalevően 1.500.000 koronával kártalanítja azokat a póttartalékosokat, akiket a törvényen kívüli állapot alatt 1905-ben elmaradt sorozás miatt a békelétszám főtartására szolgálatra behívtak. Elsősorban csak azokat a szegénysorsu póttartalékosokat kártalanítják, akik nősek s akiket a tényleges szolgálatra való behívás feleségük és gyermekeik eltartásában megakadályozott. Kivételes méltánylást érdemlő esetekben nőtlen póttartalékosok csak a honvédelmi miniszter engedelmével kaphatnak kártalanítást.

Dohánytőzsdék zárvatartása vasárnapokon. A kereskedelemügyi miniszter az első fokú iparhatóságokat leiratilag értesítette, hogy szatócok és fűszerkereskedők, kik kizárólag nem csak dohánygyármányok árusításával foglalkoznak, vasárnapon 10 órakor d. e. dohánytőzsdéiket zárni tartoznak s tiltva van vasárnapokon az utcán vagy az üzlethelyiségek melletti kapufolyosókon dohánygyártmányokat árulni.

A postai értékczikkek utánzatát feltűntető képeslevelezőlapok postai szerelése. Utóbbi időben mint sűrűbben fordult elő, hogy postautalványok és postai értékjegyek kicsinyített utánzatait ábrázoló képeslevelezőlapok kerülnek feladásra. Figyelmezteti a temesvári postaigazgatóság a közönséget saját érdekében, hogy ily képeslevelezőlapokat ne adjanak postára, mert azok a postai szállítástól ki vannak zárva; az ily képeslevelezőlapokat tehát posta és táv. hivatalok a feladóknak vissza fogják adni, ha pedig a feladót nem lehet megállapítani, azokat a postatávirda igazgatósághoz fogják felterjeszteni, hol a képeslevelezőlapok a feladók esetleges felszólítására három hónapig megőriztetnek, mely idő leteltével azokat bizottságilag megfogják semmisíteni. — Egyszersmind figyelmezteti az ily képeslevelezőlapok árusítóit is, hogy azok árusításával hagyjanak fel, mert aki az ily minőségű tárgyakat nem bérmentesítési célokra forgalomba hozza, kihágást követ el és 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Szerkesztői üzenetek.

n. m. Esküszünk, hogy uraságod a füle hegyéig szerelmes, különben nem küldött volna be nekünk ilyen csodabogarat. Már hogy mi el higgyük, hogy az Önök vidékén minden rózsaszínű? Soha! Azaz, hogy elhisszük, hogy specialiter az ön szeme mindent rózsaszínben lát. Hát ez minden esetre így is súlyos baj, de, gyógyítható; az az hogy gyógyítani se kell; a betegség elmúlik — *idővel* — magától. Abban a reményben vagyunk, hogy baja nem oly súlyos, hogy péld. t. anyósát is rózsaszínben látná, mert ebben az esetben a betegség határozottan incurabilis lenne. Üdv:

Sch. József, Budapest. Kivánságának, mint tapasztalhatja, eleget tettünk. Gratulálunk!

K. Ambrozovics Lajos főispán e hó 26-a táján érkezik haza.

Sz. Béla, Csátalja. Minthogy b. közleménye közvetlenül lapunk lezárása előtt érkezett meg, azt, nagy terjedelme miatt, a legnagyobb sajnálatunkra, már nem közölhetjük. A jövő számban azonban készséggel közöljük „Levél Csátaljáról” címen.

Segédszerkesztő: **Wagner Antal.**

Ujdonság! Feltűnést keltő! Ujdonság!

CSILLOGÓ KARÁCSONYFA
ANGYAL CSENGŐ

6 aranyozott angyallal 30 centim. magas. Eltörhetetlen karácsonyfa-csucs. **Pontos működésért kezeség!**

Legszebb és legujabb karácsonyfa disz,
mely egy keresztény családban se hiányozzék.

A 3 gyertyaláng által fejlesztett meleg levegőtől a hajtókerék forgásba jön és a rajta megerősített golyók a 3 csengőhöz verődnek, miáltal kellemes csengés keletkezik, mely ifjut és öreget ájtatos karácsonyi hangulatba ejt.

Ára karton dobozzal és használati utasítással együtt az összeg beküldése mellett bérmentve

K. 1-50

3 drb — K 4 —
6 drb — K 7 50
12 drb — K 13 50

Ha nem tetszik, pénz vissza!

Megrendelések idejekorán intézendők:

Konrad János
első óragyárához Brűx 1868. sz. (Csehország.)
200 oldalas 3000-nél több ábrát tartalmazó magyar árjegyzékemet kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve küldöm.

Házeladás.

Minthogy iparvállalatom Zomborba, vilamos üzemre rendezem be, a Rókus-utcában levő kőfaragó telepem, a rajta levő házzal és kőkerítéssel eladom. Bővebbet a Fischer-féle bérházban lévő sirkő-üzletemben.

3 3

Korn Jakab.

12942. sz.

kig. 1906.

Árlejtési hirdetmény.

A Bezerédj Pál-utcában jövő év tavaszán foganatosítandó járda-fektetési munkálatok biztosítása végett a városi gazdasági hivatalnál **folyó évi december hó 10-ik napján délelőtt 11 órakor** árlejtés fog tartani alulirotnál betekinthető feltételek mellett

Baja, 1906 november hó 20.

Weisz Nándor
tanácsnok.

— Egy jól hangolt kitünő —
ZONGORA
havi fizetésre bérbeadó **özv. dr. Bartschnénál.**

3 3

Mészáros-féle házban

EGY BOLT HELYISÉG

február 1-ére

K I A D Ó.

Bővebbet tudható:

Szeile Ferencz,

ékszerésznél.

3397/1906.

Pályázati hirdetmény.

Csátalja községben megüresedett községi szülésznői állásra pályázatot hirdetek.

Az állás jövedelme előleges havi részletekben a községi pénztárból fizetendő évi 176 korona készpénzben; évnegyedként előre fizetendő évi 40 korona lakbér átalány és 1 öl kemény-hasáb tűzifa házhoz hordva.

Pályázat határideje **folyó évi december hó 15.**

Baja, 1906 november 15-én.

Mentényi Sándor s. k.

tb. főszolgabíró.

A BAJAI IZR. HITKÖZSÉG ELÜLJÁRÓSÁGÁTÓL.

Fürdő bérbeadás.

A bajai izr. hitközség a tulajdonát képező és az 1907. évben **teljesen ujonnan átalakítandó, gőszivattyúval, gőzfűtéssel és precíziós zuhannyokkal** ellátandó

GŐZ-, KÁD- ÉS ZUHANYFÜRDŐJÉT

fürdőbérlei lakással együtt **1907. július hó 1-től 1913. április hó 30-ig** terjedő időre bérbeadja.

Pályázni szándékozók tartoznak 1000. Egezer koronát készpénzben vagy óvadék képes értékpapírban avagy egy helybeli pénztintézet betét-könyv alakjában a hitközség jegyzői hivatalában letenni

A részletes feltételek, valamint a fürdő átalakítási tervei a **hitközség jegyzői hivatalában** a hivatalos órák alatt (naponta, a szombat kivételével d. e. 8-12-ig, d. u. 2-5-ig) tekinthetők meg. Kivánatra írásbeli felvilágosítás is adatik.

Kikiáltási ár évi 6000 korona bér.

Ajánlatok, melyek lepecsételt borítékjain ezen felírást viselik: „Ajánlat a bajai izr. hitközség gőz-, kád- és zuhanyfürdőjének bérletére” **1906. évi december hó 31-én déli 12 óráig** a hitközség jegyzői hivatalába nyújtandók be. Ez időn túl érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A hitközség fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok el- vagy el nem fogadása fölött szabadon rendelkezessék.

Baján, 1906. november hó 18 án

A bajai izr. hitközség elüljárósága:

Lengyel Manó

hitk. jegyző.

Dr. Bruck Samu

hitk. elnök.

CSÉPLÉSI ÉS GAZDASÁGI

CÉLOKRA

LEGJOBBAN BEVÁLT

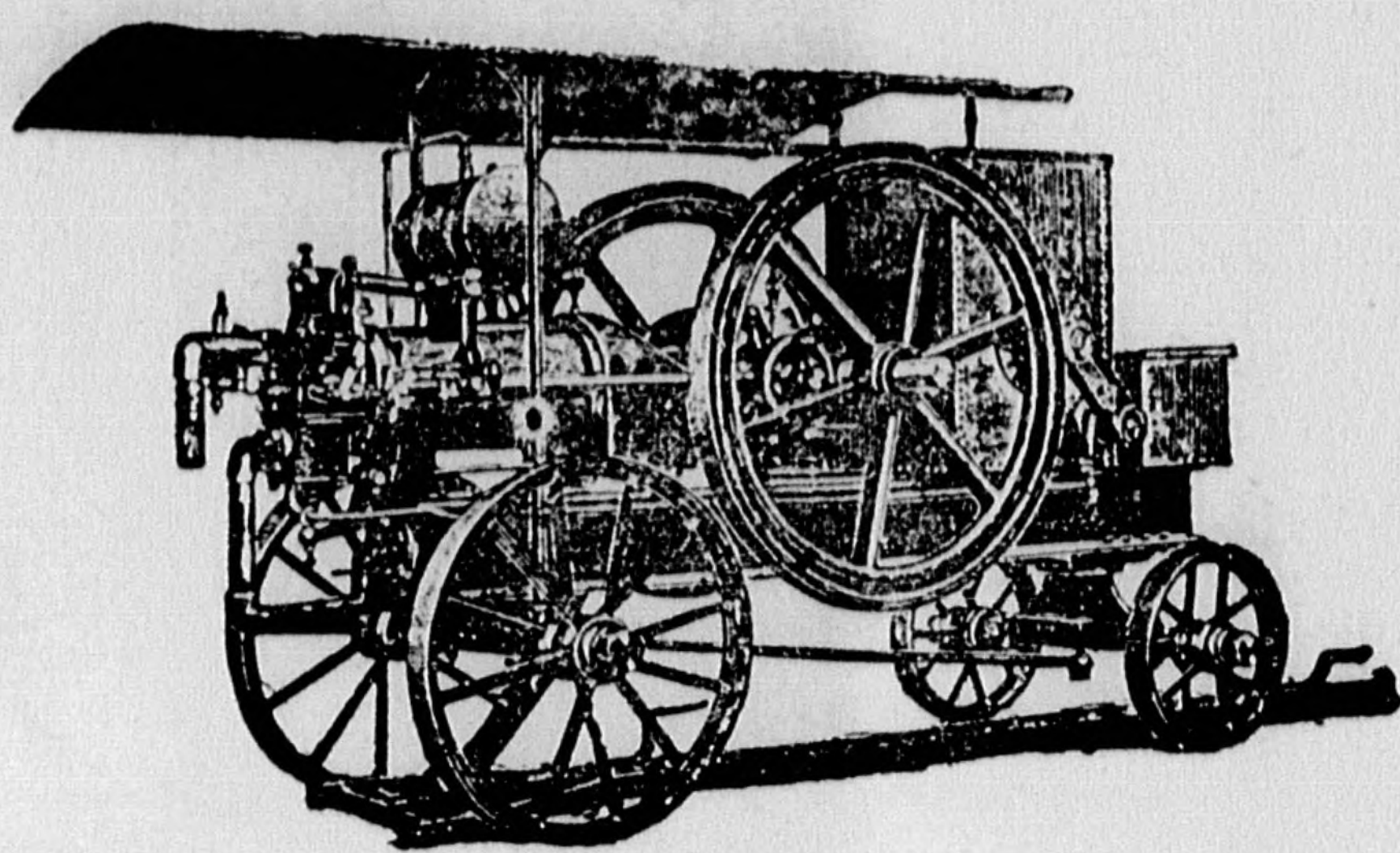
BENZIN MOTOROK

Ipari és malomhajtásra

legolcsóbb üzemű

Szivógázmotorok

legelőnyösebben kaphatók:

Beck és Gergely

motor- és gépgyárában

Budapest, V., Váci-ut 12.

Feltűnő újdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —

A dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

Legjobb valódi francia szivarkapapír és szivarkahüvely kapható az ország minden különlegességi árudájában.

özv. Spitzer Simonné és Társa.

Drótbetétes cementesövek.

Egyszerű
Diszes
Márvány mozaik
Terazzo
Beton
Keramit

Cement-
lapok.

Burko-
lások.

Virág vázák
Medencék
Váljuk
Jászolok
Talpkövek
Lépcsők.

Kut-
Oszlop-
Kémény-
Tűzfal-
Határcövek
Műkövek

Fedőlapok.

Minden alakban és méretben, legjobb kivitelben, legolcsóbb árban.

MIT IGYUNK ?

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyszóknál fogva kitűnő szere a legkülönfélébb gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek, 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint typhus, cholera, megkíméltettek azok, a kik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Ágnes-vizzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forrás kezelőség. Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben. **Kedvelt borvíz!**

● ● 10 - 10 ●

Főraktár: DRESCHER GYULA úrnál Baján.

UJ!

UJ!

UJ!

Megnyilt! Rothschild Zsigmond

FÜSZER-, CSEMEGE-, LISZT- ÉS TERMÉNYKERESKEDÉSE BAJÁN

Fischer Lipót úr házában, Reich Bernát cég átellenében.

== Jó áruk, mérsékelt árak. ==